

Relacions culturals: entre cooperació i influència

Published by [Interacció](#) [1] on 13/03/2018 - 14:28 | Last modification: 13/04/2026 - 14:19

En els darrers anys, el concepte de “relacions culturals” s’ha estès en l’àmbit internacional com una manera de pensar la cultura més enllà de les fronteres estatals. No obstant això, aquesta expansió no ha anat acompanyada d’una definició clara ni d’un marc compartit. Més que un concepte estable, les relacions culturals funcionen com un camp de pràctiques on conviuen interessos, valors i estratègies sovint contradictoris. El debat no és només terminològic. Té conseqüències directes sobre com es dissenyen i s’avaluen les polítiques culturals.

Segons la revisió de literatura impulsada pel British Council i el Goethe-Institut, les relacions culturals es poden entendre com interaccions transnacionals orientades a generar confiança, comprensió mútua i beneficis compartits entre societats . Aquesta definició situa la cultura en un espai intermediari entre cooperació i influència, on el diàleg és alhora objectiu i instrument. El problema és que aquest equilibri no és fàcil de sostenir.

El text insisteix en una idea clau: no existeix una definició única ni una manera correcta de desplegar relacions culturals. Aquesta indeterminació, lluny de ser un defecte, forma part del seu funcionament. Permet adaptar-se a contextos molt diversos, especialment en societats en transició, però també genera ambigüitats difícils de gestionar . Les mateixes pràctiques poden ser llegides com a cooperació desinteressada o com a instruments de poder.

Aquesta tensió es fa evident en la relació amb conceptes afins com la diplomàcia cultural, la diplomàcia pública o el soft power. Tots ells comparteixen un mateix camp semàntic i sovint es solapen en la pràctica. La diferència no és tant d’activitats com d’intencions. Mentre que les relacions culturals aspiren a la reciprocitat, altres enfocaments assumeixen més obertament objectius d’influència o interès nacional . Aquesta distinció, però, és fràgil. Fins i tot les iniciatives més orientades al diàleg poden estar condicionades per marcs polítics, finançament públic o expectatives estratègiques.

El document també qüestiona la idea que les relacions culturals siguin un espai “prepolític”. En la pràctica, estan profundament inserides en relacions de poder, estructures institucionals i contextos geopolítics. La cultura pot facilitar el diàleg, però també pot reforçar dependències o reproduir desigualtats, especialment quan s’articula des de posicions dominants.

Un altre element rellevant és la dificultat d’avaluar-ne el valor. Els impactes de les relacions culturals són sovint indirectes, a llarg termini i difícils de mesurar. Reduir-los a indicadors quantitius pot resultar simplificador i fins i tot contraproduent. Per això, la revisió defensa la necessitat de metodologies més complexes, capaces de captar la diversitat de contextos i actors implicats.

En conjunt, el que emergeix és una lectura exigent: les relacions culturals no són un instrument neutre ni un espai innocent de trobada. Són un terreny de negociació constant entre valors intrínsecs i interessos estratègics, entre cooperació i influència. I això obre una qüestió de fons per a les polítiques culturals: es poden sostenir pràctiques realment recíproques en un camp travessat per desigualtats de poder i expectatives d'impacte?

[Cultural Value. Cultural Relations in Societies in Transition: a literature review](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: internacionalització cultural

Tags: governança cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: pensament cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/2018/-relacions-culturals>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/lit_review_short_working_paper_final_final.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7449>